

Forvaltningsplan for Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat

Risør kommune
Aust-Agder

Desember 2009

2009-2018

Fylkesmannen i Aust-Agder, miljøvernavdelingen

FORORD

Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat ble vernet ved kgl. res. 09.07.1993.

Arbeidet med forvaltningsplanen startet våren 2009 og er en del av en økt nasjonal satsing på målstyrt forvaltning av verneområder. Formålet med vernet er å bevare en sørlandsk kystfuruskog med en gradient av vegetasjonstyper fra beskyttet skog til eksponerte svaberg som er typiske for distriktet. Målstyrt forvaltning vil bidra til å sikre disse verdiene for fremtiden.

Miljøvernavdelingen har i arbeidet med planen vært på flere befaringer i området, også sammen med grunneiere. Vi har oppfordret grunneiere, kommune, interesseorganisasjoner og publikum til å komme med innspill.

Fylkesmannen vil takke grunneiere, John Thomas Axelsen og Arild Omberg i Risør kommune for innspill og høringsuttalelser til forvaltningsplanen, samt Arild Pfaff i Statens naturoppsyn for høringsuttalelse og nyttig bistand ved befaring i reservatet. En spesiell takk rettes til Ingeborg Egeland og Oddvar Egeland for framskaffing av historiske bilder og fakta.

Forvaltningsplanen er utarbeidet av Øyvind Fredriksson og Ingunn Løvdal, Fylkesmannen i Aust-Agder, miljøvernavdelingen. Planen gis en varighet på 10 år, eller inntil den blir avløst av en revidert versjon.

Forvaltningsplanen for Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat er godkjent av Fylkesmannen i Aust-Agder 28.12.09.

Eva Boman
fylkesmiljøvern
sjef
fung.

SAMMENDRAG

Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat i Risør kommune ble vernet ved kongelig resolusjon 9. juli 1993. Området utgjøres av to øyer og en halvøy like øst og sør for Risør by, og har et samlet areal på ca 770 dekar. Formålet med vernet er å ta vare på en kystfuruskog som strekker seg nesten helt ned til sjøen, bare avbrutt av glattslipte svaberg. Kortvokste, storkrona furutrær dominerer reservatet, men det er også enkelte innslag av varmekjær løvskog. På Leikerøya finner man også en rekke ballastplanter og flintstein etter ballastjord fra seilskuter og mange tegn etter tidligere tiders sagbruksvirksomhet og reparasjon av skuter.

Forvaltningsplanen skal være et praktisk hjelpemiddel til å fremme formålet med vernet, samt gi en bredere forståelse til brukere av området. Planen henvender seg til brukere, grunneiere og forvaltningsmyndigheter. Den gir retningslinjer for bruk, skjøtsel, tilrettelegging og oppsyn, i tillegg til å informere om områdets naturverdier.

Brukerinteressene i naturreservatet er i hovedsak knyttet til friluftsliv. Både Randvik og Leikerøya er mye brukt sommerstid, og særlig nord på Leikerøya er det mange som legger til med båt. Randvik ligger nær Risør by og er lett tilgjengelig med vei helt frem. Dette bidrar til at området er mye brukt som friluftsområde. Store Furuøya har få plasser som er egnet for å legge til med båt, og er derfor noe tyngre tilgjengelig. Hele reservatet ble tidligere brukt til utmarksbeite, men det er ingen beitedyr der i dag. Det er tre fritidsboliger innenfor reservatet.

Det er i denne planen planlagt 6 større og mindre skjøtselstiltak i reservatet. Rydding og restaurering av hagemark på Leikerøya er et av de større tiltakene. Sjøpelrydding og vedlikehold av stier vil også være viktige tiltak i området.

Fylkesmannen i Aust-Agder er forvaltningsmyndighet for naturreservatet. Dette innebærer blant annet ansvar for å behandle søknader om dispensasjon fra verneforskriften. Statens Naturoppsyn (SNO) har som oppgave å føre oppsyn, gjennomføre skjøtsel og å informere.

Verneforskriften regulerer bruken av Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat og ligger til grunn ved utarbeiding av forvaltningsplanen. Ved praktisk forvaltning vil forvaltningsmyndigheten legge vekt på formålsparagrafen.

INNHold

1 INNLEDNING	1
BAKGRUNN	1
FORMÅLET MED FORVALTNINGSPLANEN.....	1
FORVALTNINGSMÅL FOR RANDVIK-STORE FURYØYA-LEIKERØYA NATURRESERVAT.....	3
2 OMRÅDEBESKRIVELSE	4
BELIGGENHET	4
TOPOGRAFI	4
GEOLOGI	5
VEGETASJONGEOGRAFI	5
KLIMA.....	5
VEGETASJON OG SKOGTILSTAND.....	5
<i>Leikerøya</i>	6
<i>Store Furuøya</i>	7
<i>Randvik</i>	7
<i>Naturkvalitet og bevaringsmål - vegetasjon og skogtilstand</i>	8
FAUNA	10
KULTURLANDSKAP	10
<i>Naturkvalitet og bevaringsmål - kulturlandskap</i>	10
SKOGBRUKSFAGLIG DATA	11
HISTORIKK	11
DAGENS BRUK	14
3 BRUKERINTERESSER	18
FRILUFTSLIV	18
<i>Status</i>	18
<i>Retningslinjer</i>	18
<i>Bevaringsmål og tiltak - friluftsliv</i>	19
4 FORVALTNINGSOPPGAVER OG TILTAK	20
RETNINGSLINJER	20
TILTAK	20
<i>Oversikt over tiltak</i>	21
<i>Beskrivelse av tiltakene</i>	21
5 SAKSBEHANDLING	24
FORVALTNINGSMYNDIGHET	24
SAKSBEHANDLING	24
OPPSYN.....	25
ØKONOMI	25
6 REFERANSER	26
7 VEDLEGG	27
VEDLEGG 1: FORSKRIFT OM FREDNING AV RANDVIK-STORE FURUØYA-LEIKERØYA NATURRESERVAT, RISØR KOMMUNE, AUST-AGDER.	27

1 INNLEDNING

BAKGRUNN

Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat ble vernet ved kongelig resolusjon 9. juli 1993. Området ble foreslått vernet som spesialområde i verneplan for barskog (1991). Området ligger i Risør kommune, og har et totalareal på ca 770 dekar fordelt på tre separate områder: Randvik er ei halvøy som ligger ca 1 km sørvest for Risør by. Store Furuøya ligger 450 m sør for Randvik, og Leikerøya ligger 1,6 km nordøst for Randvik (se figur 1). Alle tre områdene ligger ytterst i skjærgården, eksponert for vær og vind.

Bakgrunnen for vernet var å bevare en kystfurusskog på Sørlandet, herunder flere artsfattige vegetasjonstyper som er typiske for området. I reservatet finner man en gradient fra mer beskyttet skog til ut mot eksponerte svaberg der furuskogen går langt ut. Det er også innslag av varmekjær edelløvskog enkelte steder i naturreservatet.

Naturreservat er den strengeste form for vern, og her gjelder en rekke bestemmelser som gir rammer for bruken av området. Randvik - Store Furuøya - Leikerøya naturreservat er opprettet etter naturvernloven av 19. juni 1970. Viktige kriterier for opprettelse av naturreservater etter naturvernloven § 7 var forekomst av tilnærmet urørt natur eller en spesiell naturtype. Naturvernloven er nå erstattet av "Lov om forvaltning av naturens mangfold" (naturmangfoldloven) av 19. juni 2009, hvor nye kriterier for opprettelse av ulike verneområder gis i § 37.

Naturreservater er viktige områder i forbindelse med forskning og som referanseområder. Bestemmelsene i verneforskriften er tilpasset vernets formål for å ivareta verdiene i området. Både død og levende vegetasjon er fredet mot all skade og ødelegging. Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er også fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Motorisert ferdsel, bålbrekking og ulike tiltak som kan endre naturmiljøet i reservatet er forbudt med få unntak. Reglene er ikke til hinder for sanking av sopp og bær, beiting, jakt og fangst etter villtloven, fiske samt vedlikehold av eksisterende stier.

FORMÅLET MED FORVALTNINGSPLANEN

§ 7 i verneforskrift for Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat sier at det bør utarbeides en forvaltningsplan for å ivareta vernets formål og gi retningslinjer for eventuelle skjøtselstiltak.

Verneforskrift for Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat

§ 7

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme formålet med fredningen. Det bør utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtselstiltakene.

Figur 1: Beliggenhet og avgrensning til Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat i Risør kommune.

Forvaltningsplanen skal ivareta vernets formål, samt gi klare retningslinjer for bruken av området uten at det kommer i konflikt med vernet. Planen skal være praktisk rettet og henvende seg til forvaltningsmyndighet, grunneiere og alle som ferdes i reservatet. Den skal også være informativ for brukerne av reservatet, og man skal kunne finne informasjon om blant annet naturgrunnlag og -tilstand, historisk bruk, dagens brukerinteresser, samt tiltak som skal gjennomføres for å fremme verneformålet.

Håndbok 17 (2001) Revidert 2008 "Områdevern og forvaltning" fra Direktoratet for Naturforvaltning har lagt rammene for foreliggende plan. Revidert utgave av håndboka vektlegger målstyrt forvaltning og har økt fokus på bruk av områdene, og på hva som er lov i verneområdene. Nye begreper som forvaltningsmål, naturkvalitet og bevaringsmål skal bidra til å klargjøre retningslinjer og mål for enkeltobjekter og/eller delområder.

Forvaltningsmål

Forvaltningsmål er et samlebegrep for alle målsettinger knyttet til et verneområde. Dette kan for eksempel være verdier/kvaliteter knyttet til areal, biologisk mangfold og naturtyper eller interesser knyttet til friluftsliv, brukerinteresser og næringsinteresser. Bevaringsmål er en presisering av forvaltningsmål knyttet til naturkvaliteter.

Naturkvalitet

Naturkvalitet er naturtyper, arter, geologi og landskap som skal bevares i et verneområde. Et verneområde kan ha flere naturkvaliteter som det er viktig å ta vare på.

Naturkvalitetene framgår gjerne direkte av det overordnede verneformålet. I tillegg kan det være nødvendig å definere naturkvaliteter ut over verneformålet. Dette vil være aktuelt i verneområder der verneformålene er for generelle og for vage med tanke på naturkvalitetene. Ny kunnskap om f.eks. biologisk mangfold kan også ha kommet til etter at vernet ble etablert og verneformålet formulert.

Bevaringsmål

Bevaringsmål definerer den tilstanden en ønsker en naturkvalitet i verneområdet skal ha. Bevaringsmål skal være målbare. Det vil si at de skal presiseres gjennom mål for areal, nødvendige strukturer/prosesser og/eller forekomst av bestemte arter osv.

FORVALTNINGSMÅL FOR RANDVIK-STORE FURYØYA-LEIKERØYA NATURRESERVAT

Forvaltningen av Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat skal bidra til å bevare de typiske og de særegne vegetasjonstypene i reservatet. Reservatet skal i størst mulig grad fremstå som urørt. Gammel hagemark på Leikerøya med ballastplanter skal ivaretas som et kulturhistorisk dokument fra slutten av seilskutetida.

2 OMRÅDEBESKRIVELSE

BELIGGENHET

Naturreservatet ligger i Risør kommune, og har et totalareal på ca 770 dekar fordelt på tre separate områder: Randvik (368 daa vernet) er ei halvøy som ligger ca 1 km sørvest for Risør by (figur 1 og 2). Store Furuøya (219 daa vernet) ligger 450 m sør for Randvik, og Leikerøya (176 daa vernet) ligger 1,6 km nordøst for Randvik.

Figur 2: Utsikt fra Store Furuøya med Risør by i bakgrunnen. Randvik er halvøya som stikker ut til venstre i bildet, foran Risør by, og til høyre bak i bildet ligger Leikerøya.

TOPOGRAFI

Terrenget på Leikerøya er småkupert med høyeste punkt 44 moh omtrent midt på øya. I sørøst er det et belte med glattskurte svaberg før vegetasjonen starter 20-30 meter innpå land. En markant kløft med mer beskyttet lokalklima løper fra sør til nord på øya.

Randvik omfatter en eksponert halvøy i den åpne skjærgården utenfor Risør. Terrenget er kupert med små høydeforskjeller, og høyeste punktet ligger bare 42 moh. I kløfter og forsenkninger finnes en del løsmasser, mens kollene har mye grunnlendt mark og fjell i dagen.

Store Furuøya ligner topografisk sett på Leikerøya, med høyeste punkt 38,5 moh. På sørsiden av øya er terrenget bratt og til dels tungt framkommelig ned mot sjøen, mens det er jevnere overgang mot sjøen på øyas nordside.

GEOLOGI

Berggrunnen i områdene er sure og består av granitt og grandioritt som gir et næringsfattig grunnlag for vegetasjonen. Bergartene ble dannet for 1000 – 1500 millioner år siden i grunnfjellstiden. På Randvikhalvøya er berggrunnen dominert av lys migmatitt og mindre partier med amfibolitt. Det er også enkelte sprekker med innslag av bergkrystall. Store Furuøya består i all hovedsak av øyegneis og noe amfibolitt. På Leikerøya finner man mest mørk magmatitt og en lysere granittisk gneis nord på øya. Siste istid har satt sitt preg på fjellformasjonsen ved å skure fra nordvest. Når landet hevet seg ble de fleste løsmassene i området skylt vekk, slik at det er lite løsmasser å finne i reservatet. Enkelte steder på Randvik og Leikerøya finner man flint i de øvre jordmasser, som er spor etter løsmasser frakta som ballast i seilskutene. Helt sør i Randvik er det tydelige sprekker i svaberget som stammer fra vulkanutbrudd for lang tid tilbake. Det finnes flere jettegryter både på Leikerøya og på Randvik.

VEGETASJONGEOGRAFI

Reservatet ligger i vegetasjonsseksjon O2-Klart oseanisk og i boreonemoral vegetasjonssone.

KLIMA

De kystnære områdene langs sørlandskysten er preget av et oseanisk klima med milde vintre og moderate sommertemperaturer. Området har et preg av kontinentalklima grunnet beliggenheten øst for Langfjella. Dette medfører at landet blir varmet opp raskere enn sjøen utover dagen, og varmlufta stiger opp og gir pålandsvind. Mot kvelden avkjøles landmassene raskere enn sjøen og man får fralandsvind og kan forvente ettermiddagsbyger. Områdene ligger ytterst i skjærgården og er lite beskyttet mot vær og vind som kommer inn fra sjøen. Dette bærer også planter og vekster preg av ved at de blir mindre og mer tettvokste. Varmekjær edelløvskog finnes kun på beskyttede plasser i reservatet.

VEGETASJON OG SKOGTILSTAND

Dette havnære området har en eksponert kystfuruskog karakterisert ved små trær med vide kroner. De vide kronene med lange kraftige greiner er et resultat av vekst i horisontal retning som en tilpasning til vindforholdene.

Ca. 116 dekar (15%) av arealet er fjell i dagen. Det er registrert en rekke ulike karplanter i reservatet, og på Leikerøya finnes det i tillegg mange ballastplanter. Hobbybotanikere har registrert i naturreservatet (se tabell 1), og Arild Omberg har laget undervisningsheftet "Flora og naturforhold på Randvikhalvøya" (Omberg 1996). Vi kjenner ikke til andre systematiske botaniske kartlegginger ut over verneregistreringene.

I alle tre områdene, blant annet nordvest på Leikerøya, finnes arten rynkerose (*Rosa rugosa*) som er listet i den norske svartelista. Svartelista er en oversikt over økologiske risikovurderinger av fremmede arter i Norge. Rynkerose har blitt vurdert til å utgjøre høy risiko med tanke på negativ effekt på stedegent biologisk mangfold.

LEIKERØYA

Leikerøya, også kalt Lekerøya, særpreges av et todelt vegetasjonsbilde med tørr kystfuruskog på heipartiene og mot sjøen, og edelløvskog og sumpskog i kløfta som strekker seg fra nord til sør på øya (figur 4). De høyereliggende heiene domineres av knauskog hvor røsslyng og einer dominerer busksjiktet. Flere furutrær er gamle og vridde med avflatende krone, og det er spredte forekomster av stående og liggende død ved. I sumpskogen er det til dels høyt vannspeil, og tresjiktet domineres av svartor og osp med et overraskende stort innslag av barlind. Lengre nord i kløfta er det tørrere forhold, men fortsatt god bonitet. Her er det innslag av en rekke lauvtrær som osp, gråor, selje, lønn, lind og ask. Som en kuriositet finns det også et valnøttre her. Det er stedvis rik forekomst av bergflette både på bakkenivå og oppe i kronesjiktet (figur 3). Nærmere bebyggelsen nord på øya er det delvis gjengrodd kulturlandskap med mer åpent preg og enkelte grove, store linde- og asketrær. På sørøstsiden av øya ned mot sjøen dominerer blankskurte svaberg.

Figur 3: Rik forekomst av bergflette nordvest på Leikerøya. Store mengder ilanddrevet søppel kan sees på bakken.

I bukta sørvest for bebyggelsen er det gammel hagemark med flere epletrær som antas å ha blitt plantet på 1860 – tallet. I en del av hagemarka er det en god forekomst av ramsløk. Her er det også registrert en rekke ballastplanter som resultat av sagbruks- og skipsverftsvirksomhet på øyas nordside på 1900-tallet.

Figur 4: Svartorsump sentralt på Leikerøyas sørside.

Figur 5: Utsikt fra Leikerøyas høyeste punkt.

STORE FURUØYA

Store Furuøya domineres av skrinn vegetasjon, med sterk dominans av knauskog med furu, røsslyng og blåmose i feltsjiktet. Boniteten i nordhellinga er høyere enn i sørhellinga, og i nord er det stedvis barblandingskog med en del grove gran- og furutrær. Det forekommer også spredte, små felt med gransumpskog. I nord står det enkelte barlind og en del boreale løvtrær som bjørk, osp og rogn. Her er det også stedvis innslag av både liggende og stående død ved, i første rekke gran i tidlig nedbrytingsstadier. Strandsonen øst på øya preges av svaberg.

RANDVIK

Randvik er en eksponert halvøy i åpen skjærgård. Store deler av halvøya er skogkledd, men rundt 20-50 meter fra sjøen avløses skogen av blankskurte svaberg som preger halvøyas strandsoner. Skogbildet domineres av eik-innblandet furuskog av blåmosetype som står på tørre og fattige partier som ikke er for grunnlendte. Feltsjiktet domineres av røsslyng, krekling og tyttebær. Det er et velutviklet busksjikt med mye einerkratt og en del einstape. Furutrærne i knauskogen er småvokste og krokete med en bred krone, men blir mer grovvokste jo lenger inn på halvøya man kommer (figur 7). De rikeste partiene på halvøya har litt lågurtskog, fortrinnsvis på veldrenerte løsmasser. Her er det mer eik i tresjiktet. Vivendel er viktig i lune lommer mellom kollene.

I flere forsøkninger er dreneringen dårlig og her er det småsumper som bare blir tørre etter lange perioder uten nedbør. Disse inneholder kratt med høyvokst pors samt trollhegg og ørevier.

På nordsiden av halvøya er boniteten bedre med rikt innslag av løvtrær som rogn, bjørk, eik, lønn, lind, ask og hassel, samt enkelte grantrær. Den rikeste karplantefloraen finnes i skråningen ned mot Randvik barnehage. Her er det blant annet registrert blåveis, fingerstarr, liljekonvall, tannrot og knollerteknapp, og det er hassel, lind og lønn i tresjiktet. Sørvest for Lille Randvik er det et ca 50 m bredt dalsøkk med steingjerder og tydelige spor etter tidligere beiting. Søkket preges av rikere og friske vegetasjonstyper med innslag av blåveis, hvitveis, liljekonvall og marianøkleblom (figur 6). Skogbildet er relativt åpent sammenlignet med resten av halvøya, og domineres av lauvtrær som osp, bjørk, rogn, lønn og svartor. Det vokser også eple- og kirsebærtrær her, som er plantet for en tid tilbake. Noen små myrer forekommer på halvøya. Det finnes stedvis en del både stående og liggende død ved på Randvik, generelt mest furu, men også innslag av osp, eik og bjørk.

Figur 6: Rik forekomst av marianøkleblom på Randvik.

NATURKVALITET OG BEVARINGSMÅL - VEGETASJON OG SKOGTILSTAND

Naturkvalitet vegetasjon og skogtilstand

Naturreservatet er en av de få kystfuruskogene som er registrert på Sørlandet. Skogen er en karakteristisk kystfuruskog preget av kortvokste, storkronede furutrær på fattig mark. Det er stedvis innslag av død ved av ulike kvaliteter. På Leikerøya er det gjengrodd hagemark med flere epletrær fra 1860-tallet og stedvis forekomst av en rekke ballastplanter.

Bevaringsmål vegetasjon og skogtilstand

- Bevare landskapsbildet med den karakteristiske kystfuruskogen og svabergene.
- Øke andelen gammelskog og mengden død ved i ulike dimensjoner og kvaliteter.
- Ivareta den karakteristiske og stedsegne floraen.
- Vesentlig redusere eller totalt fjerne svartelista karplantearter kategorisert som høy-risiko arter, og da rynkerose især, innen 2014.
- Restaurere 0,5-1 dekar av det gjengrodde hagemarkarealet på Leikerøya til åpen hagemark innen 2015.

Figur 7: Karakteristisk kystfuruskog på Randvik med røsslengdominans i feltsjiktet.

Tabell 1: Karplanter som er registrert i naturreservatet (hentet fra www.botanikk.no).

Norsk navn	Latinsk navn		
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	Marianøkleblom	<i>Primula veris</i>
Barlind	<i>Taxus baccata</i>	Mjødurt	<i>Filipendula ulmaria</i>
Berberis	<i>Berberis vulgaris</i>	Nikkevintergrønn	<i>Pyrola secunda</i>
Bergflette	<i>Hedera helix (mye)</i>	Norsk asal	<i>Sorbus obtusifolia</i>
Bitterbergknapp	<i>Sedum acre</i>	Osp	<i>Populus tremula</i>
Blodstorkenebb	<i>Geranium sanguineum</i>	Parkhagtorn	<i>Crataegus oxyacantha</i>
Blåbær	<i>Vaccinium myrtillus</i>	Prestekrage	<i>Chrysanthemum leucanthemum</i>
Blåveis	<i>Anemone hepatica</i>	Reinfann	<i>Chrysanthemum vulgare</i>
Bringebær	<i>Rubus idaeus</i>	Rogn	<i>Sorbus aucuparia</i>
Daunesle	<i>Lamium album</i>	Ryllik	<i>Achillea millefolium</i>
Dvergmispel	<i>Cotoneaster integrifolius</i>	Rødtvetann	<i>Lamium purpureum</i>
Einer	<i>Juniperus communis</i>	Røsslyng	<i>Calluna vulgaris</i>
Einstape	<i>Pteridium aquilinum</i>	Sisselrot	<i>Asplenium adianthum-nigrum</i>
Enghumleblomst	<i>Geum rivale</i>	Skjørbukurt	<i>Cochlearia officinalis</i>
Engkarse	<i>Cardamine pratensis</i>	Skogfiol	<i>Viola Riviniana</i>
Engstorkenebb	<i>Geranium pratense</i>	Skogsalat	<i>Lactuca muralis</i>
Engtjæreblom	<i>Viscaria vulgaris</i>	Skvalderkål	<i>Aegopodium podagraria</i>
Engtjæreblom	<i>Viscaria vulgaris</i>	Smørbukk	<i>Sedum telephium</i>
Filtkongsløys	<i>Verbascum thapsus</i>	Smånesle	<i>Urtica urens</i>
Firblad	<i>Paris quadrifolia</i>	Småsyre	<i>Rumex acetosella</i>
Geitved	<i>Rhamnus cathartica</i>	Sommereik	<i>Quercus robur</i>
Gjeldkarve	<i>Pimpinella saxifraga</i>	Stankstorkenebb	<i>Geranium robertianum</i>
Gjerdevikke	<i>Vicia sepium</i>	Steinnype	<i>Rosa canina</i>
Gjøkesyre	<i>Oxalis acetosella</i>	Stemorsblom	<i>Viola tricolor</i>
Gran	<i>Picea abies</i>	Storblåfjær	<i>Polygala vulgaris</i>
Gressløk	<i>Allium Schoenoprasum</i>	Stormaure	<i>Galium mollugo</i>
Gulmaure	<i>Galium verum</i>	Stortviblad	<i>Listera ovata</i>
Gåsemure	<i>Potentilla anserina</i>	Strandnellik	<i>Armeria maritima</i>
Hassel	<i>Corylus avellana</i>	Strandsmelle	<i>Silene maritima</i>
Hegg	<i>Prunus Padus</i>	Strandvindel	<i>Calystegia sepium</i>
Humle	<i>Humulus Lupulus</i>	Strandvortemelk	<i>Euphorbia palustris</i>
Hundekjeks	<i>Anthriscus silvestris</i>	Svartburkne	<i>Asplenium trichomanes</i>
Hvitkløver	<i>Trifolium repens</i>	Svartor	<i>Alnus glutinosa</i>
Hvitkornell	<i>Cornus alba</i>	Tannrot	<i>Dentaria bulbifera</i>
Hvitveis	<i>Anemone nemorosa</i>	Tyttebær	<i>Vaccinium vitis-idaea</i>
Hårfrytle	<i>Luzula pilosa</i>	Vanlig bjørk	<i>Betula pubescens</i>
Jonsokkoll	<i>Ajuga pyramidalis</i>	Vanlig hagtorn	<i>Crataegus monogyna</i>
Jordbær	<i>Fragaria vesca</i>	Vanlig nattfiol	<i>Platanthera bifolia</i>
Kantkonvall	<i>Polygonatum odoratum</i>	Vendelrot	<i>Valeriana sambucifolia</i>
Kirsebær	<i>Prunus avium</i>	Villapal	<i>Malus silvestris</i>
Knollerterknapp	<i>Lathurus montanus</i>	Vinterkarse	<i>Barbarea vulgaris</i>
Korallhagtorn	<i>Crataegus calycina</i>	Vivendel	<i>Lonicera periclymenum</i>
Krossved	<i>Viburnum Opulus</i>	Vårpengeurt	<i>Thlaspi alpestre</i>
Liljekonvall	<i>Convallaria majalis</i>	Vårskrinneblom	<i>Arabidopsis thaliana</i>
Lønn	<i>Acer platanoides</i>	Øyentrøst	<i>Euphrasia brevipila</i>
		Åkermynte	<i>Mentha arvensis</i>

FAUNA

Dyrelivet i naturreservatet er typisk for øyer og skogsområder langs sørlandskysten. Både Randvik, Leikerøya og Store Furuøya har en liten bestand av hare, og på Leikerøya ble det fangstet hare på 1970-tallet av Risør Jeger og Fiske Forening for utsetting andre steder. Det er også rådyr i reservatet og en sjelden gang elg, oftest på høsten. Videre finnes trolig mink, rev, grevling og ulike smågnagere. På sommerstid forekommer det nok også flaggermus, men dette er ikke kartlagt. Steinkobbe blir observert i sjøen rundt reservatet, og det blir også gjort observasjoner av småhval som nise i omkringliggende sjøområder.

Det er ikke gjennomført ornitologisk kartlegging i reservatet, men maritime arter som tjeld, måker, knoppsvane, makrellterne, ærfugl og andre ender er knyttet til området.

Det er stedvis god forekomst av død ved i reservatet, og disse områdene er egnet habitat for hakkespetter som grønnspett, flaggspett og dvergspett, som kan tenkes å hekke i naturreservatet. Hakkespettene hakker ut reirhull som seinere kan brukes av sekundære hulrugere som kjøttmeis, blåmeis, spettmeis, stær, svarthvit fluesnapper med flere. I tillegg til disse artene er det stor sannsynlighet for å finne en rekke sangere, kråkefugl og vadefugl. Observasjoner tyder på at rugde er hekkefugl i reservatet. Leikerøya fremstår med sin varierte vegetasjon som det ornitologisk mest interessante delområdet. I de halvåpne kulturmarkområdene nord på øya er det innslag av store løvtrær som kan være egnet hekkeplass for kattugle. I edelløvslogen sentralt på øya er det tidligere observert hvitryggspett og nattergal som trolig hekket på øya.

KULTURLANDSKAP

Hagemarkområdet med epletrærne nordvest på Leikerøya skiller seg vegetasjonsmessig markant fra resten av øya (se figur 12 for lokalisering). Arealet har tidligere vært et mer åpent, beitepreget kulturlandskap (John Thomas Axelsen pers. med.), men er i dag til dels gjengrodd. Kulturmarkpreget og ballastplanteforekomstene gjør området til en botanisk kuriositet i reservatet. Det er også rester etter hagemark på Randvik, med innslag av kirsebær- og epletrær.

NATURKVALITET OG BEVARINGSMÅL - KULTURLANDSKAP

Naturkvalitet kulturlandskap

Hagemarkområdet med tilhørende eplehage nordvest på Leikerøya fremstår med sitt kulturmarkpreg og ballastplanteforekomster som en botanisk kuriositet i reservatet.

Bevaringsmål kulturlandskap

- Gjenskape hagemarkpreget fra midten av 1800-tallet på 0,5-1 dekar nordvest på Leikerøya.
- Opprettholde den rike floraen av karplanter på det skjøttede arealet på Leikerøya som et kulturhistorisk dokument fra seilskutetida.

SKOGBRUKSFAGLIG DATA

Barskogen dekker ca 53 % av arealet, med furu som det klart dominerende treslaget. Blandingsskog dekker 16 % av arealet, mens kun 2,3 % er ren løvskog. Stående kubikkmasse i reservatet per 1993 var ca 1500 m³. Barskogen har generelt lav bonitet, mens blandingsskogen har litt høyere bonitet. I løvskogen er det høy bonitet. Totalt sett er det lav produksjonsevne for skog i naturreservatet.

Det er få tegn etter hogst i nyere tid, og hogstklasse V dominerer. Det er muligens hogd noe på Store Furuøya de siste 50 åra, men kun som plukkhogst. Per 1993 hadde hovedvekten av skogen en alder mellom 81-120 år, men det var også en del skog mellom 121-160 år. Det er stedvis noe død ved i reservatet, og ved registrering i 1993 var det ca 10 døde trær eller låg per dekar (tabell 2).

Tabell 2: Resultater fra registreringer utført av Nidarå Tømmerslagslag i 1993 av stående død ved (gadd) og liggende død ved (låg) per dekar i Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat.

Ingen død ved	Inntil 10 gadd/låg	11 eller flere gadd/låg	> 5 % av stående volum er gadd/låg
86 daa	319 daa	275 daa	0

HISTORIKK

Risør vokste stort under seilskutetiden på 17- og 1800-tallet, og ble et knutepunkt for skipsfart langs sørlandskysten. Det var mye eksport av varer til utlandet og på vei tilbake var skipene fylt med ballastjord. Dette var løsmasser, stein og jord som skulle stabilisere skipene. Da skipene nådde Risør ble ballasten dumpet på bestemte plasser. Det ble malt på et merke av to spader i v-formasjon på svaberget som indikerte at her kunne det dumpes ballast (figur 8). Slike merker finner man rundt om i skjærgården i Risør i dag, blant annet på vestsiden av Leikerøya. Med denne ballastjorda fulgte det med frø av ymse slag som ved gode vekstforhold klarte å sette frø og spire. I dag finner man såkalte ballastplanter flere steder på øya, og det ligger flintstein som stammer fra ballastjord både på Leikerøya og i Randvik. På 1850-tallet ble det satt opp et dampsgbruk kalt Lillebom med tilhørende havn på nordenden av Leikerøya. Her jobbet det ca 150 mann som sagde tømmer for eksport til gruvene i England. Dette arealet ligger utenfor reservatgrensa, men er interessant med tanke på den påvirkningen det hadde på resten av øya. Nesten midt på Leikerøya er det en vannforekomst som fungerte som vannverk for sagbruket, og er i dag i bruk som vannforsyning til husene på øya. Det er ingen drift av sagbruket i dag, men pipa og bygningene står fortsatt, og er under reparasjon. På nordøstsiden av øyas reservatdel er det en liten holme som det i nyere tid er bygget en molo ut til. Denne øya ble kalt Peters Head, og kalles i dag Peter Pan. Her var det lagringsplass for props (tilmålte

Figur 8: Gammel anvisning fra seilskutetida som indikerer tømmeplass for ballast. Dette er fra vestsiden av Leikerøya.

trestykker som skulle brukes som støtte i gruvene) som ble laget på sagbruket.

I bukta på vestsiden av Leikerøya ble det laget båter, og her hadde man kjølhaling og reparasjon av skuter. Her kan man fremdeles finne fortøyningspåler et stykke inne på land som skulle holde skutene stabile under reparasjoner. På sørøstsiden av Leikerøya er det spor etter prøveuttak av kvarts. Det har blitt drevet større uttak på nærliggende øyer, blant annet på Brennholmen.

Figur 9. Kjølhaling av skip nord på Leikerøya fra ca år 1900. Nede til venstre ligger pit-props som ble fraktet til England og brukt som støtte i gruvegangene. Bildet er gitt til Oddvar Egeland fra Sjøfartsmuseet. Foto: Ukjent.

Leikerøya har blitt brukt til sauebeite, og landskapet var mye mer åpent den gangen. Det er i dag kun rester igjen av dette beitelandskapet. På vestsiden av øya er det rester etter en eplehage som familien Prebensen plantet. Familien holdt til i huset i vika på vestsiden, og det fortelles at for at fru Prebensen skulle få gå seg en tur, ble det laget en sti opp til øyas høyeste punkt. Det har ikke vært drevet jakt eller gjort noe større hogst på øya i nyere tid.

Figur 10. Viser store jordet sommeren 1932/33 på Leikerøya der det i dag kun er rester etter gammel hagemark. Her var det et åpent kulturlandskap hvor det ble dyrket poteter. Foto: O. Torjussen

Figur 11. Bommen anno 1954. I bakgrunnen er det ei lita vaktbu kalt kontoret. Bildet er lånt ut av Oddvar Egeland. Foto: Ukjent.

Figur 12. Vannverket anno 1932 sentralt på Leikerøya. Foto: O. Torjussen.

Figur 13. Sagbruket nord på Leikerøya. Bildet er fra 1930-tallet. Foto: O. Torjussen.

På Store Furuøya har det ikke vært så stor aktivitet i nyere tid. Fyret som står på nordsiden av øya er imidlertid fortsatt i drift i dag. Den lille bua vest for fyret ble i gamle dager brukt av fyrbøteren til å lagre parafin til fyret. I dag drives fyret med strøm. I bukta sørvest på øya har det vært uttak av stein til

anlegging av brygger. For 60-70 år siden gikk det sauer på øya som var med på å holde landskapet mer åpent.

Like på innsiden av Randvikhalvøya er det gjort steinalderfunn som dokumenterer lang brukshistorie. Halvøya bærer i dag preg av tidligere beiteaktivitet, med blant annet flere steingjerder og en halvåpen edelløvskog med hagemarkskogpreg (figur 9). Det er også noen mindre myrer som kan tenkes å ha blitt beitet eller slått. På Randvik er det også rikelig med flintstein i de øvre jordlag som ligger som spor etter seilskutetida. I 1807 var det snakk om å etablere et fort på østkanten av Randvikhalvøya til forsvar ved angrep fra sjøen, men dette ble ikke realisert.

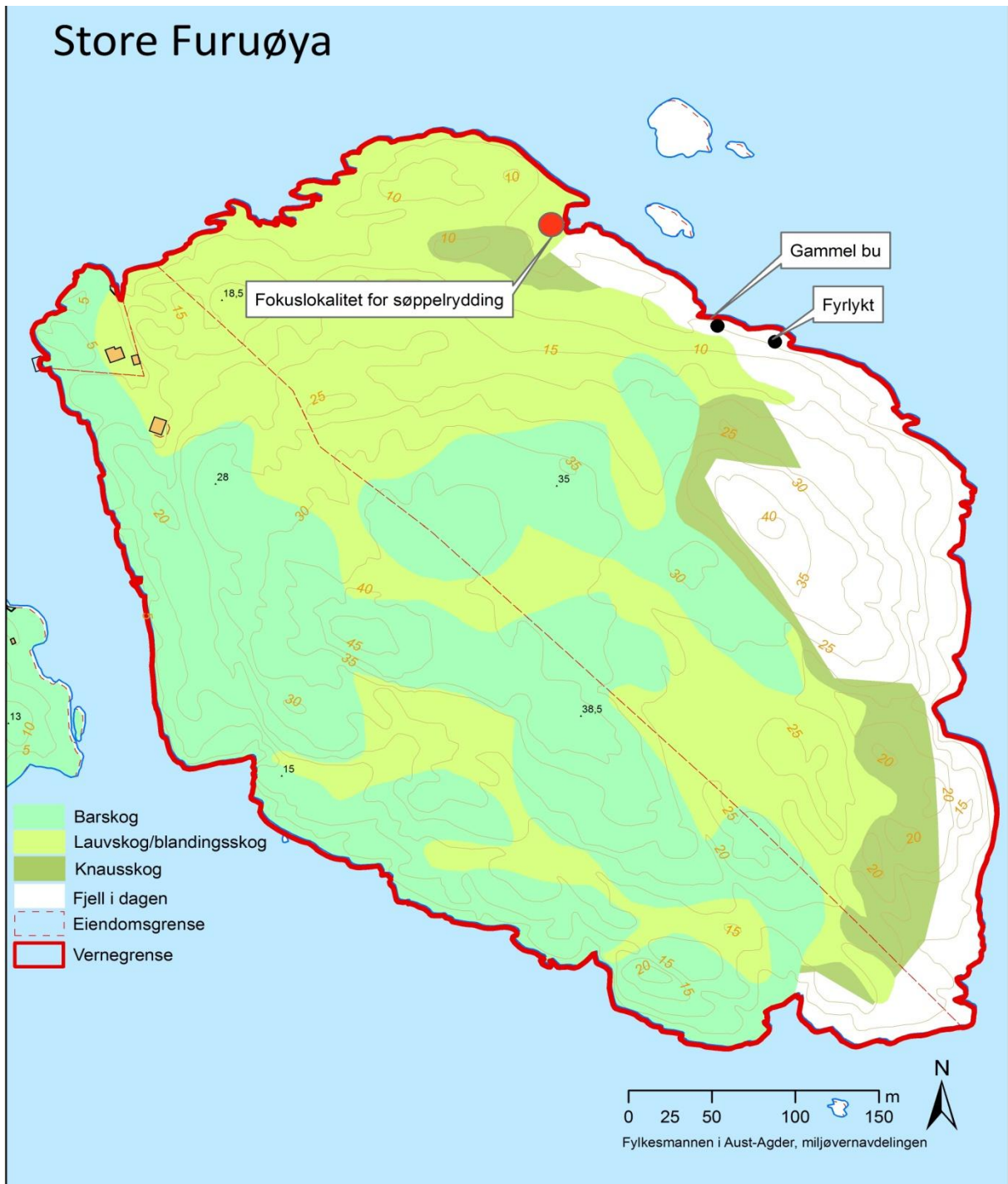
Figur 14: Gamle steingjerder i skogen på Randvik er spor etter tidligere tiders beitebruk.

DAGENS BRUK

Dagens bruk av reservatet er i hovedsak knyttet til sommerhalvåret og båtliv. På Store Furuøya er det få gode plasser å legge til land, og øya brukes nok derfor mindre enn Leikerøya. Få stier kan også gjøre at færre går i land for å utforske indre deler av øya. Aktiviteten er i første rekke konsentrert til øyas vestende hvor det ligger to fritidsboliger med tilhørende brygger. Tvers over øya går det en strømledning i luftstrek som forsyner fyrtårnet nord på øya med strøm. Like vest for fyret står ei gammel bu ca. 30 m fra sjøen. Bua har tidligere blitt brukt som lager for drift av fyret. I dag er bua ute av bruk og er forfallen og fylt med gamle materialer. Bua er godt synlig fra sjøen.

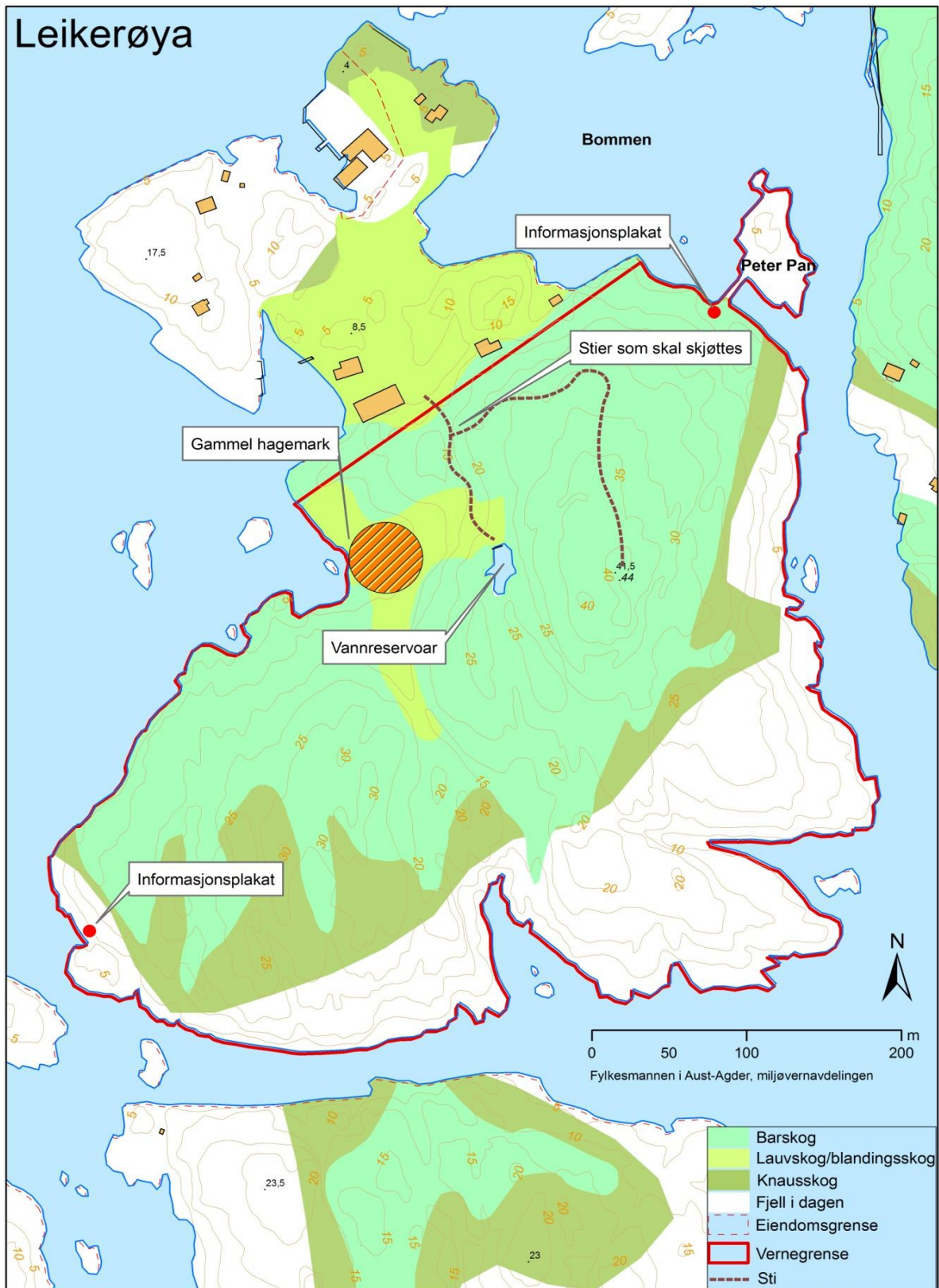
Figur 15: Do og brygge på "Peter Pan" nordøst på Leikerøya. Dette området er populært utfartssted om sommeren.

Figur 16: Oversiktskart over Store Furuøya.

På Leikerøya er det lettere å legge til med båt enn på Store Furuøya, og det er fine svaberg å oppholde seg på. Det er også flere tydelige stier, hvor en av dem fører opp til øyas høyeste punkt der man har god utsikt til sjøen, og en annen går opp til vannreservoaret. Det går også en sti ned til kvartsuttaget og en annen til sørenden av øya, men disse er mindre synlige og ikke så mye i bruk. I nordøst er det tilrettelagt med en brygge og utedo som vedlikeholdes av Skjærgårdstjenesten. Bukta kalt Bommen, øst for det gamle sagbruket, er en avskjermet og lun bukt med mange småholmer som er populær om sommeren (figur 15 og 17). I sundet helt sør i reservatet er det også en fin sandstrand,

og på nabøya like ved denne stranda har Skjærgårdstjenesten satt opp brygger. Øya tiltrekker seg også botanisk og historisk interesserte.

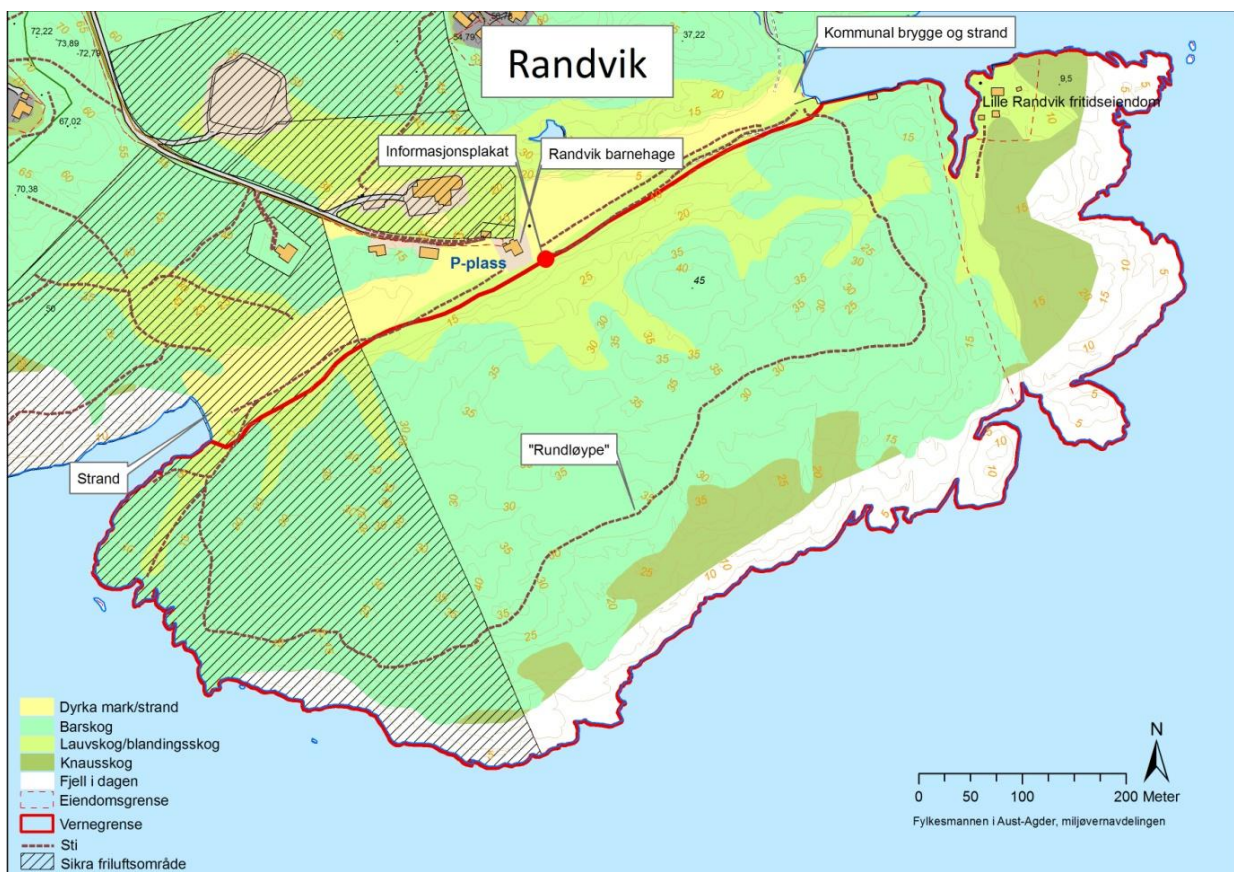

Figur 17: Oversiktskart over Leikerøya.

Randvik ligger ca 1 km sør for Risør by og er lett tilgjengelig med tilliggende parkeringsplass. Et stort område i sørvest er statlig sikra friluftsområde (figur 1 og 19). Området er mye brukt, særlig sommerstid. Kombinasjonen av naturreservat og friluftsområde krever bevissthet rundt mulige konflikter mellom bruk og verneformål, i første rekke i forhold til skader og generell slitasje på vegetasjonen og forsøpling. Like utenfor reservatgrensa, nord og vest på halvøya, er det anlagt sandstrender med brygger, volleyballbane og dusjer. Innenfor reservatgrensene går det en rundløype fra Randvik barnehage som tar ca 20 min å gå. Mange turgåere benytter seg av denne stien. Det er også et nett av mindre stier i vest som blant annet fører ned til gode fiskeplasser. Rundløypa er godt synlig og merket med nullinger som er stein plassert oppå hverandre (figur 18 og 19). Området egner seg godt til undervisning for alle alderstrinn ved at det er lett tilgjengelig med lettgått terreng. Reservatets sjøside er værutsatt, så flest besøkende ankommer fra landsida.

Figur 18: Godt brukt sti på Randvik.

Figur 19: Oversiktskart over Randvik.

3 BRUKERINTERESSER

Det meste av dagens bruk knytter seg til ulike former for friluftsliv. Reservatet omfatter syv eiendommer, og det er tre fritidsboliger innenfor verneområdet. Risør kommune er grunneier på godt over halvparten av Randvikhalvøya, også ut over reservatgrensa mot nordvest, mens resten av reservatet eies av private grunneiere. Dette kapitlet er en gjennomgang av aktuelle brukerinteresser og henvisninger til utdrag fra verneforskriften som har relevans for de ulike brukerinteressene. Fullstendig verneforskrift ligger som vedlegg bakerst i denne planen.

FRILUFTSLIV

STATUS

Den sørvestre delen av Randvik er statlig sikra friluftslivsområde. Friluftslivsområdet overlapper en stor del med reservatet, og denne delen er reservatets mest brukte delområde. Her er det tydelige stier og svaberg som er mye brukt i sommerhalvåret. I nordvest og sørvest grenser reservatet til to mye brukte strender hvor av den sørligste omfattes av friluftslivsområdet. Leikerøya og Store Furuøya blir brukt i forbindelse med båtliv om sommeren, og da er Leikerøya den mest besøkte. På Store Furuøya drives det med rådyrjakt på høsten (Gustav Laukvik pers. medd.).

RETNINGSLINJER

Vernet er ikke til hinder for friluftslivsbruk, og bruken reguleres av vernebestemmelsene. Bålbrenning og motorisert ferdsel til lands er forbudt. All vegetasjon, også døde busker og trær er fredet mot ødeleggelse. Det samme gjelder dyrelivet og deres yngleområder, utenom de jaktbare artene i jaktseasonen. Det er dermed lov å jakte, fiske og sanke matsopp og bær i reservatet.

Verneforskrift for Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat

Kap IV

For reservatet gjelder følgende bestemmelser jfr. dog kap. V-VII:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting av trær er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, drenering og annen form for tørrlegging, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke fullstendig.
4. Idrettsarrangement, jaktprøver og annen organisert bruk av naturreservatet er forbudt.

5. Motorisert ferdsel til lands er forbudt. Start og landing med luftfartøy, herunder lavtflyging under 300 meter, er forbudt.
6. Bruk av sykkel, hest og kjerre og ridning utenom eksisterende veier er forbudt.
7. Bålbrenning er forbudt.

Kap. V

Bestemmelsene i kap. IV er ikke til hinder for:

2. Sanking av bær og matsopp.
4. Jakt og fiske.
5. Vedlikehold av bygninger og anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet.

BEVARINGSMÅL OG TILTAK - FRILUFTSLIV

Bevaringsmål friluftsliv

- Hindre slitasje og skader på vegetasjon som resultat av friluftsliv ved i størst mulig grad å kanalisere ferdselen på Leikerøya og Randvik til utvalgte stier.
- Informere brukere av reservatet om naturverdier og adferdsregler.
- Gi besøkende av reservatet en opplevelse av ren natur ved å redusere søppelmengden i reservatet vesentlig og begrense videre forsøpling.

Tiltak friluftsliv

- Gjennomføre forsiktig rydding av i) rundløype og etablerte stier i vest på Randvik og ii) stiene fra bebyggelse nord for reservatgrensa til toppen av Leikerøya.
- Skifte ut eksisterende plakater på Randvik og Leikerøya.
- Rydde reservatet for søppel årlig; en gang tidlig vår og en gang sent på sommeren.

4 FORVALTNINGSOPPGAVER OG TILTAK

RETNINGSLINJER

Tiltak som planlegges iverksatt skal ikke gå ut over formålsparagrafen i verneforskriften. Det er kun forvaltningsmyndigheten eller de forvaltningsmyndigheten bestemmer som har lov til å iverksette tiltak innenfor naturreservatet.

TILTAK

Tiltakene som planlegges er først og fremst ment å fremme verneformålet. Tiltakene oppsummeres i tabell 3, og omtales mer detaljert i påfølgende tekst. Der det er hensiktsmessig er tiltaket knyttet til bevaringsmål.

Aktuelle aktører i arbeidet med gjennomføring av tiltak er Statens naturoppsyn (SNO), Risør kommune, lokale grunneiere, Fylkesmannens miljøvernnavdeling, skoleklasser, frivillige organisasjoner og eventuelt eksterne fagkonsulenter.

Verneforskrift for Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat

Kap. VII

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme formålet med fredningen. Det bør utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtselstiltakene.

Kap. VIII

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra fredningsforskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, videre for arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller, dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

OVERSIKT OVER TILTAK

Tabell 3: Planlagte tiltak i Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat.

Nr	Når	Tiltak	Område	Tidsbehov (dagsverk)	Aktør	Status
1	2009	Utskifting av informasjonsplakater	Leikerøya og Randvik	1/2	SNO	Utført
2	Årlig	Rydding av søppel	Hele reservatet	2-6 per år	SNO/ Skjærgårds-tjenesten/andre	Utført for 2009
3	2009	Fjerning av bål plass(er)	Hele reservatet	1 time	SNO	Utført
4	2010-2015	Restaurering av gammel hagemark	Leikerøya	10	SNO/Fylkesmannen/Skjærgårdstjenesten	
5	Hvert 2. år	Rydding/vedlikehold av eksisterende stier	Randvik og Leikerøya	1-2 per 2. år	SNO/Skjærgårdstjenesten	
6	2010-2014	Kartlegging og bekjemping av svartelistede karplanter	Hele reservatet	5-8	SNO/Fylkesmannen	

BESKRIVELSE AV TILTAKENE

Tiltak 1: Utskifting av informasjonsplakater

Lokalitet: Randvik og Leikerøya

Lokalisering	Gnr/Bnr	Grunneier	Framdriftsplan	Aktør
Ved parkeringsplass på Randvik. Sørvest og nordøst på Leikerøya.	15/1, 32/1	Privat og Risør kommune	2009/ 2010	SNO/ Fylkesmannen

Beskrivelse: Informasjonsplakatene ved parkeringsplassen på Randvik og på Leikerøya (en i nordøst og en i sørvest) var falmet og er nå skiftet ut med nye opptrykk.

Bevaringsmål: Informere brukere av reservatet om naturverdier og adferdsregler.

Tiltak 2: Rydding av søppel

Lokalisering:	Gnr/Bnr:	Grunneier:	Framdriftsplan	Aktør
Hele reservatet. Se beskrivelse under for fokuslokaliteter.	Alle	Privat og Risør kommune	Årlig. En gang tidlig vår og en gang i løpet av sommeren.	SNO/ Skjærgårds-tjenesten/andre

Beskrivelse: Rydde søppel to ganger per år: En gang tidlig vår og en gang i løpet av sommeren. Ryddingen må ha et særlig fokus på følgende lokaliteter:

- Leikerøya: Bukta vest for bebyggelse ved den gamle hagemarka og ved moloen ved Peter Pan i nordvest. Vannreservoaret inne på øya (figur 17).
- Store Furuøya: Bukt i nord (figur 16)).
- Randvikhalvøya: Sonen langs sjøen (figur 19).

Bevaringsmål:

- Gi besøkende av reservatet en opplevelse av ren natur ved å redusere søppelmengden i reservatet vesentlig og begrense videre forsøpling.

Tiltak 3: Fjerning av bål plass(er).

Lokalisering:	Gnr/Bnr:	Grunneier:	Framdriftsplan	Aktør
Peter Pan nordøst på Leikerøya og elles i reservatet.	32/1	Privat felleseie	2009	SNO

Beskrivelse: Fjerne etablert bål plass på Peter Pan og andre etablerte bål plasser i reservatet.

Bevaringsmål: Hindre bål brenning, som er forbudt jfr. verneforskriften.

Tiltak 4: Restaurering av gammel hagemark

Lokalisering:	Gnr/Bnr:	Grunneier:	Framdriftsplan	Aktør
I vik vest på Leikerøya	32/1	Privat felleseie	2010-2015	Fylkesmannen/SNO/ Skjærgårdstjenesten

Beskrivelse: Planlegge og gjennomføre rydding og skjøtsel av 0,5-1 dekar av den gamle hagemarka med epletrær vest på Leikerøya (figur 17). Det aktuelle området er ca 100 m lang og 50 m bred. Rydding og skjøtsel skal planlegges og gjennomføres i samråd med relevant fagkompetanse.

Bevaringsmål:

- Gjenskape hagemarkpreget fra midten av 1800-tallet på 0,5-1 dekar i vika nordvest på Leikerøya innen 2015.
- Opprettholde den rike floraen av karplanter, herunder forekomster av ballastplanter, på det skjøttede arealet som et kulturhistorisk dokument.

Tiltak 5: Opprettholde og rydde eksisterende stier

Lokalisering:	Gnr/Bnr:	Grunneier:	Framdriftsplan	Aktør
Rundløype og utvalgte småstier på Randvik (figur 14). Sti fra bebyggelse nord for reservatgrensa til høyeste punkt på Leikerøya (figur 12).	15/1, 15/7, 15/25, 32/1	Risør kommune Privat felleseie	Hvert 2. år	SNO

Beskrivelse: Rydde stier som er vist på fig. 17 og 19 for vegetasjon som hindrer ferdsel.

Bevaringsmål: Hindre slitasje og skader på vegetasjon som resultat av friluftsliv ved i størst mulig grad å kanalisere ferdselen på Leikerøya og Randvik til velbrukte stier.

Tiltak 6: Kartlegging og bekjemping av fremmede karplanter

Lokalisering:	Gnr/Bnr	Grunneier	Framdriftsplan	Ansvarlig
Hele naturreservatet	Alle	Privat og Risør kommune	2010 - 2012	Fylkesmannen/SNO

Beskrivelse: Kartlegge og bekjempe fremmede karplanter som er svartelista i kategori "høy risiko".

Bevaringsmål:

- Ivareta landskapsbildet og den karakteristiske, stedegne floraen.
- Få oversikt over status for utbredelse av svartelista karplanter i kategorien "høy risiko".
- Vesentlig redusere eller totalt fjerne svartelista karplantearter kategorisert som høy-risiko arter, og da rynkerose især, innen 2014.

5 SAKSBEHANDLING

FORVALTNINGSMYNDIGHET

Fylkesmannen i Aust-Agder er forvaltningsmyndighet for Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat.

Aust-Agder fylkeskommune, kulturvernseksjonen har forvaltningsmyndighet for kulturminner vernet etter kulturminneloven.

SAKSBEHANDLING

Verneforskriften for Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat setter rammene for bruk og forvaltning av området.

Tiltak hvor Fylkesmannen og kommunen skal fatte vedtak:

Alle typer tiltak som er i strid med verneforskriften for Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat er søkepliktige. Dersom tiltak også faller inn under lov eller foreskrift som forutsetter kommunal saksbehandling, skal søknaden sendes til Risør kommune, samme praksis som hittil. Kommunen videresender sakene til Fylkesmannen for saksbehandling og vedtak etter verneforskrift og til Aust-Agder fylkeskommune, kulturvernseksjonen for behandling etter kulturvernlovgivningen før kommunen evt. fatter vedtak etter "sitt" lovverk.

Tiltak hvor kun Fylkesmannen skal fatte vedtak:

For tiltak som kun er i strid med verneforskriften for Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat og ikke faller inn under lov eller forskrift som forutsetter kommunalt vedtak, skal søknad sendes direkte til Fylkesmannen. Fylkesmannen vil behandle saken og fatte vedtak etter verneforskriften. Dersom tiltaket også berører kulturvernmyndighetene, vil Fylkesmannen videresende saken til Aust-Agder fylkeskommune, kulturvernseksjonen for behandling etter kulturvernlovgivningen.

Tilretteleggingstiltak etter forvaltningsplanen:

Tiltak som er listet opp i tabellform i forvaltningsplanen er klarert for gjennomføring i forhold til verneforskriften.

OPPSYN

Statens naturoppsyn (SNO) har ansvar for alle naturvernområder. SNO Agderkysten har ansvar for oppsyn av Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat. SNO skal utføre følgende oppgaver:

- Ha en dialog med brukere av naturreservatet, samt informere om naturreservatet og hvilke lover og regler som gjelder der.
- Kontrollere, rapportere og reagere på brudd på verneforskriften, og annet regelverk i naturreservatet.
- Kontroll av grensebolter, verneskilt og informasjonsplakater i naturreservatet, samt holde et tilsyn med den økologiske tilstanden i området.
- Bistå Fylkesmannen i forbindelse med gjennomføring og oppfølging av skjøtselstiltak.

Skjærgårdstjenesten sorterer inn under SNO, og har en lokalt forankret driftsenhet i Risør kommune. I naturreservatet sørger Skjærgårdstjenesten for:

- Renovasjon, vedlikehold og skjøtsel av friluftsområdet.
- Informere brukerne av området.
- Naturoppsyn/tilsyn etter retningslinjer fra SNO.

ØKONOMI

Tiltak som fremmer verneformålet ut over det som tilligger grunneiers ansvar uavhengig av vernet, finansieres i hovedsak med statlige midler. Oppstillingen av tiltak i tabell 3 er en oversikt over tiltak som man ser behov for å gjennomføre i perioden. I tabellen er SNO ført opp som aktør for de fleste tiltakene som innebærer at SNO står for den praktiske gjennomføringen.

Oversikten i tabell 3 danner grunnlag for fylkesmannens årlige søknader om midler til Direktoratet for naturforvaltning (DN) etter samråd med SNO. Fylkesmannen og DN er imidlertid avhengig av de årlige bevilgninger over statsbudsjettet til vernede områder i Norge.

6 REFERANSER

Axelsen John Thomas. Pers. medd. 2009.

Botanikk.no/Risor.htm#Randvik

Mortensen Tore, Risør Jeger og Fiskeforening. Pers. medd. 2009.

Nidarå Tømmersalgslag. 1993. Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat i Risør kommune, skogregistrering.

Omberg A. 1996. Flora og naturforhold på Randvikhalvøya.

7 VEDLEGG

VEDLEGG 1: FORSKRIFT OM FREDNING AV RANDVIK-STORE FURUØYA-LEIKERØYA NATURRESERVAT, RISØR KOMMUNE, AUST-AGDER.

Fastsatt ved kgl.res. av. 9. juli 1993. Fremmet av Miljøverndepartementet. Endret 12 mars 1998 nr. 237, 22 juni 1999 nr. 626.

I

I medhold av lov om naturvern av 19. juni 1970 nr. 63 § 8, jfr. § 10 og § 21, § 22 og § 23, er et område i Risør kommune i Aust-Agder fylke fredet som naturreservat ved kgl.res. av 9. juli 1993 under betegnelsen Randvik-Store Furuøya-Leikerøya naturreservat.

Med hjemmel i kgl.res. av 3. juli 1987 nr. 572 og Miljøverndepartementets delegering av 3. november 1988 er forskriften for naturreservatet endret ved Direktoratet for naturforvaltnings vedtak den 22. juni 1999.

0 Endret ved forskrifter 26 feb 1998 nr. 237, 22 juni 1999 nr. 626.

II

Det fredede området berører følgende gnr./bnr.: 15/1, 15/7, 15/25, 15/454, 32/1, 4/35, 4/36. Reservatet dekker et totalareal på ca. 770 daa. Grensene for naturreservatet framgår av kart i målestokk 1:10.000, datert Direktoratet for naturforvaltning mars 1998. Kartet og fredningsforskriften oppbevares i Risør kommune, hos Fylkesmannen i Aust-Agder, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene bør koordinatfestes.

0 Endret ved forskrifter 26 feb 1998 nr. 237, 22 juni 1999 nr. 626.

III

Formålet med fredningen er å bevare en kystfuruskog på Sørlandet. Skogen har flere artsfattige vegetasjonstyper som er typiske for distriktet, og det er en gradient fra mer beskyttet skog ut mot eksponerte svaberg der furuskogen går langt ut.

IV

For reservatet gjelder følgende bestemmelser jfr. dog kap. V-VII:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting av trær er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, drenering og annen form for tørrlegging, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke fullstendig.

4. Idrettsarrangement, jaktprøver og annen organisert bruk av naturreservatet er forbudt.
5. Motorisert ferdsel til lands er forbudt. Start og landing med luftfartøy, herunder lavflyging under 300 meter, er forbudt.
6. Bruk av sykkel, hest og kjerre og ridning utenom eksisterende veier er forbudt.
7. Bålbrenning er forbudt.
8. Etablering av nye båtplasser er forbudt.

V

Bestemmelsene i kap. IV er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulans-, politi-, brannvern-, rednings-, oppsyns-, skjøtsels- og forvaltningsøyemed.
2. Sanking av bær og matsopp.
3. Beiting som på fredningstidspunktet.
Forvaltningsmyndigheten kan regulere beitetrykket hvis nødvendig av hensyn til fredningsformålet.
4. Jakt og fiske.
5. Vedlikehold av bygninger og anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet.

VI

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gi tillatelse til:

1. Avgrensa tiltak i reservatet for å hindre større skader på omkringliggende skog.
2. Nødvendig motorferdsel i samband med aktiviteter nevnt i kap. V.
3. Avgrensa bruk av reservatet i undervisningssammenheng.

VII

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme formålet med fredningen. Det bør utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtselstiltakene.

VIII

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra fredningsforskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, videre for arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller, dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

IX

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

0 Endret ved forskrift 22 juni 1999 nr. 626.

X

Denne forskrift trer i kraft straks.